

JANUAR	
1 P Novo leto	€
2 T Ime Jezusovo	
3 S Genovefa	
4 Č Tit, škof	
5 P Simeon	*
6 S Trije Kralji	
7 N Sv. Družina	
8 P Severin	
9 T Julijan	€
10 S Pavel, pušč.	
11 Č Teodozij	

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geolo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

STEV. (NO.) 7.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 11. JANUARJA — THURSDAY, JANUARY 11, 1940

LETNIK (VOL.) XLIX.

Chamberlain sluti ostro vojno - Linčarski zakon v debati

Dosedanje vojevanje je le nekaka predpriprava na to, kar ima priti, je dejal angleški min. predsednik. — Napovedal, da zna po vojni priti v Evropi do unije vseh držav. — Opozoril ljudi, da jih čakajo velike žrtve.

London, Anglija. — Min. predsednik Chamberlain je v svojem dolgem govoru, ki ga je imel ta terek v parlamentu, indirektno posvaril angleško prebivalstvo, naj si ne dela napačnih upov in prividov, da bo celi potek sedanje vojne tako lahek, kakor je bil dosedanj. Nasprotno, povdaril je, da je bila vojna do zdaj le nekaka predpriprava, o kateri se sicer ne ve, koliko časa bo trajala, ki pa ji bodo sledili vse ostrejši časi, ne samo na fronti, marveč tudi v ozadju.

"Pogledati bomo morali v obraz," je dejal Chamberlain, "nastopu nove dobe te vojne, ki bo bolj trda, kakor karkoli, kar smo doslej videli." Sedanjí mir je samo mir pred viharjem, je dejal, in ogromno število mož, oboroženih z najbolj silnih uničevalnih orožjem si stoji nasproti, da izza svojih utrd pazijo drug na drugega. Toda, karkoli pride in kadarkoli, "zlobne sile se bodo brezuspšno borile," je povdaril min. predsednik, češ, da sila obeh zaveznic je taka, da ji ne bo samo mogoče doseči zmago, marveč tudi znatno skrajšati vojno.

Po koncu vojne pa bo po napovedovanju Chamberlaina stopila na površje nova Evropa, podobna, kakor je to napovedal že prej francoski min. predsednik Daladier, namreč, da se bo ustanovila nekaka federalna unija evropskih držav. Sedanje ozko sodelovanje med Anglijo in Francijo, ki obstoja na vojaškem in gospodarskem polju, bo nekak vzorec, po katerem se bo preuredila po vojni vsa Evropa in mogoče celo ves svet. To sodelovanje namreč kaže, da je mogoče skupen in enoten obstoj dveh držav, in se je izkazalo tako uspešnim, da ga obe državi gotovo ne boste niti po vojni hoteli več opustiti.

Toda, predno se bo dosegla zmaga in z njo nova Evropa, je povdaril Chamberlain, bo moralo angleško ljudstvo do prinesti skrajne žrtve. Vsi uvozi blaga, ki ni za vojevanje potrebno, se bodo morali skrajšati, da bo ostalo deželi dovolj tujezemske valute in prostora za neobhodno potrebno blago; ljudstvo pa bo prisiljeno, da se odreče mnogim stvarim, o katerih je mogoče rebiti doslej menilo, da brez njih ne bi moglo izhajati. Ob enem je Chamberlain omenil, da je pričakovati nove davke na bogataše, zlasti pa na vojne dobičke; delavstvo pa je opozoril, naj ne pričakuje povišanja plač, češ, da bi to povišanje imelo za posledico le povišanje cen.

Min. predsednik je obljubil tudi, da zagotovilo Finski, da bo dobila pomoč od Anglije, ne bo ostalo samo formalnost, marveč se bo dejansko izvajalo, češ, da hrabrost finskega ljudstva "nas navda-

NEUGODNO ZA DIESA

Izdatki zanj so potrata denarja, pravi Sabbath.

Washington, D. C. — Načelnik pravilniškega odbora v poslanski zbornici, čičaški kongresnik Sabbath, se je v terek izrazil, da bi bilo vsako nadaljnje nakazilo za Diesov odbor potrata denarja in, da se njegov odbor ne po posebno žuril, da bi priporočilo za to nakazilo predložil kongresu. Sploh pa Diesa točasno ni v mestu, je dejal ter pripomnil, da "mislim, da bo dežela varna," ako se počaka s tozadevno resolucijo, dokler se Dies ne vrne.

TRETJI TERMIN ŠE VEDNO NEKAJ NEGOTOVEGA

Washington, D. C. — Kakor je bilo že poročano, je demokratska stranka v ponedeljek proslavila dan svojega "patrona" Jacksona s slavnostnimi banketi, ki so se pričeli po skoraj vseh mestih širom dežele. Dohodki iz banketov so šli v strankih sklad. Nekateri so pričakovali, da bo Roosevelt na banketu v tujkajšnjem mestu, kateremu je sam predsedoval, razodel kaj glede svojih načrtov o tretjem terminu. Bili pa so razočarani, kajti predsednik se ni niti z besedico dotaknil tega vprašanja. Pač pa so govorniki pri nekaterih lokalnih prireditvah povdarjali potrebo, da se Roosevelt obdrži v uradu; drugi pa so pojasnjevali, da je zelo primerno, da predsednik drži svoje načrte v tajnosti, češ, da si s tem ohranja svojo politično neodvisnost, ki mu je zelo potrebna v sedanjem svetovnem kritičnem stanju.

POBEGNILI S PLOVANJEM PREKO RENA

New York, N. Y. — Med 407 evropskimi begunci, ki so pripluli semkaj v ponedeljek s francosko ladjo De Grasse, je bil tudi 39 letni Franz J. Flatz z ženo in dvema otrokoma. Družina je iz Avstrije in mož je imel biti odpeljan zaradi nekega prestopka v koncentracijsko taborišče. Nekje v Alpah pa je pobegnil in se rešil v svobodo s tem, da je preplaval reko Ren ter tako dosegel Švico. Nekaj tednov pozneje je na istem kraju pobegnila preko meje tudi žena z otroci, pri čemer so ji pomagali prijazni okoliški kmetje.

Kjer katoličani ne skrbijo za razširjanje svojega katolištva, tam dajejo najlepšo oriliko nasprotnikom, da širijo ti svoj protiverski tisk.

ja z občudovanjem in zahteva našo simpatijo in pomoč."

NAZIJI OBSOJAJO FINSKO

List trdi, da si je Finska sama kriva svoje usode.

Berlin, Nemčija. — Eden tujkajšnjih listov, ki je uradno glasilo nazijske stranke, je pričel v terek dolg članek, v katerem povdarja, da se je Finska že od leta 1919 neprijateljsko obnašala napram Nemčiji. Od leta do leta, pravi, se je to njeno stališče ostrilo, dokler se ni z nastopom nazijstva izprevrilo naravnost v sovraštvo. H koncu povdarja list, da sedanje usode Finske ni zakrivila Nemčija, kakor to trdi njeno časopisje, marveč kriva, da si je ona sama in pa njeni državniki, ki so se vezali z Anglijo.

ODLIČEN CHICAŽAN UMRL

Chicago, Ill. — To sredo so se vršile v Evanstonu pogrebne svečanosti za pokojnim Rufus C. Dawesom, na kar je bilo trupu prepeljano v Marietta, O., pokojnikovo rojstno mesto. Dawes je bil prominentna osebnost v čičaškem javnem, zlasti pa v trgovskem življenju. Med njegovimi najbolj znanimi uspehi je bila svetovna razstava v 1933 in 1934, kateri je pokojni predsedoval in ki se je izvrstno obnesla kljub tedaj je vladajoči globoki gospodarski depresiji. Smrt je bila posledica srčnega napada. Pokojni je dosegel starost 72 let. Njegov brat Charles je bil podpredsednik Zed. držav ob času Coolidgea.

POTRPEŽLJIVOST JO MINULA

Mansfield, O. — 65 let stara Mrs. Stella Hafner je zadnji ponedeljek na sodnji povedala, da je čakala celih 45 let, da se bo njej mož vrnil k njej. Čakanja se je zdaj naveličala in je vložila tožbo za razporoko. Kakor pravi, jo je mož zapustil pet let po poroki.

PAPEŽ DAL LEKCIJO ARISTOKRATOM

Vatikan. — Skupina rimskih aristokratov je prišla v ponedeljek k papežu Piju, da mu voščijo Novo leto. Papež pa je uporabil to priliko, da je dal plemenitašem lekcijo, kako naj žive. Povdaril jim je, naj ne kažejo, da so boljši kakor drugi ljudje, samo z bogastvom, z razkošjem, z obleko in s pompoznimi palačami, marveč bolj s svojimi nemomadeževaniami čini, s pravilnim verskim in državljskim življenjem ter z vzvišenimi kakovostmi razuma in srca.

KRIŽEM SVETA

Berlin, Nemčija. — Med nemškimi prebivalstvom se pobirajo prostovoljni prispevki za zgraditev nove bojne ladje Graf Spee, da zavzame mesto tiste, ki je bila nedavno potopljena od lastne posadke ob južnoameriškem obrežju.

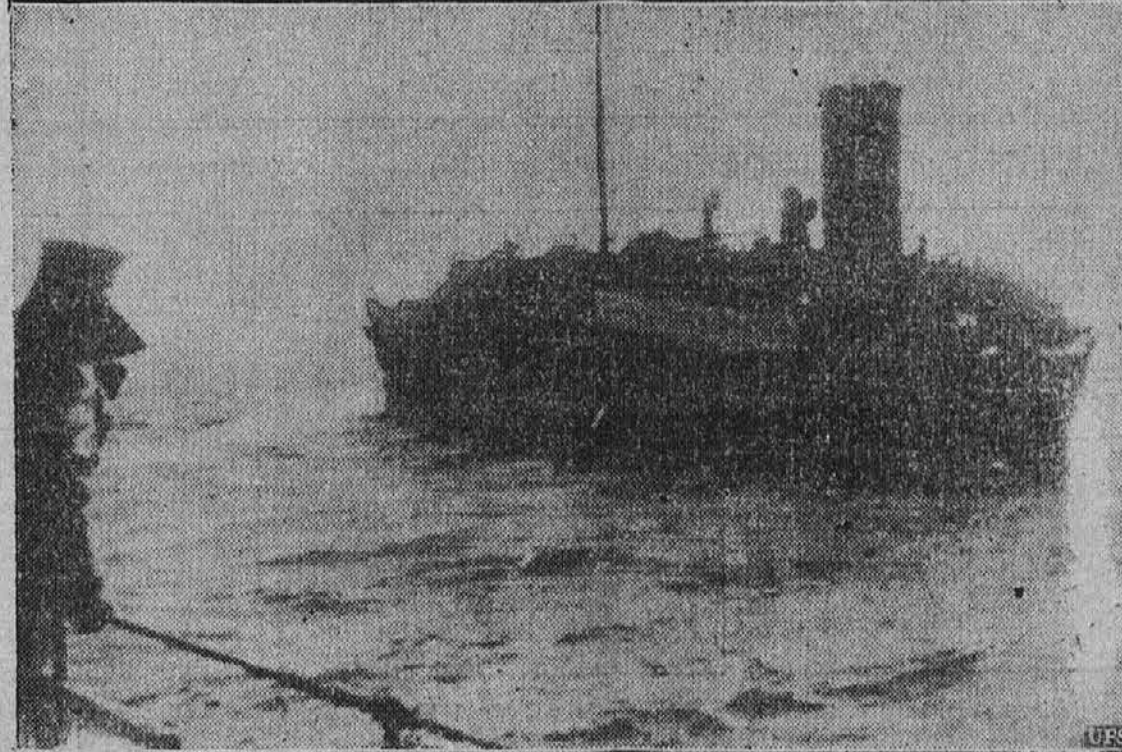
London, Anglija. — Po uradnih obvestilih se je brezposelnost v Angliji od srede novembra do srede decembra znižala za 41,963 oseb, a je kljub temu še nad milijon in četrt brezposelnih. Napoveduje pa se, da bo brezposelnost počasi popolnoma izginila.

Dublin, Irsk. — Izvajanje strogega novega zakona proti članom protizakonične republikanske armade se je začelo ustavilo, ker se dvomi o njega ustavnosti. Zakon namreč dovoljuje zapor brez obravnave za vsako osumljeno osebo.

POLJSKEMU PLEMSTVU SLABA PREDJE

Pariz, Francija. — Tujkajšnja kolonija aristokratskih poljskih družin, ki so pobegnile iz domovine, je prejela vesti, iz katerih se ugotavlja, da se proti plemstvu v bivši Poljski na obeh straneh, na nemški in na ruski, izredno strogo postopa. Večina aristokratov je bila odpravljena v koncentracijska taborišča, njih velika zemljišča in premoženja pa zaplenjena.

POL LADJE PLAVALO PO MORJU

Ko je neki nemški podmornik torpediral angleški tovorni parnik San Alberto, je tega razkral na dvoje. Prednji del se je potopil, toda na zadnjem delu je mostvo počasi nadaljevalo vožnjo proti obrežju, dokler mu ni neka bojna ladja prišla na pomoč in ga rešila. Silk kaže polovico, ki se je obdržala na vodi.

OSTER ODPOR JUGA

Zakonski predlog za preprečje linčanja zopet izzval silovito borbo južnih kongresnikov.

Washington, D. C. — V poslanski zbornici je v začetku tega tedna prišel v debato zakonski predlog, ki tvori eno najbolj spornih vprašanj, kar jih bo moral obravnavati kongres, namreč predlog proti linčanju. Ta zadeva je že prej enkrat, namreč v 1938, povzročila nekak politični razkol med severnimi in južnimi kraji in grozil, da bo spor tudi točasno skrajno oster.

Predlog zahteva, da imajo v slučaju kakega linčanja nastopiti federalne oblasti proti lokalnim organom, ki linčanja niso preprečili, ali niso kaznovali tistih, ki so se dejanja udeležili. Ker se dogajajo linčanja skoraj izključno le v južnih državah, smatrazajo kongresniki od tam zakon za sramoto za svoje kraje ter so mu zato tako silovito nasprotni.

Kljub opoziciji juga pa bo predlog bržkone sprejet v poslanski zbornici, toda težje bo prodril v senatu. V 1938 so južni senatorji pobili podobni predlog s takozvanim "filibusterjem," namreč, da so več dni neprestano govorili in s tem preprečili glasovanje. Bržkone se bodo zdaj poslužili podobne metode.

ŠOLSKO LETO BO TEDEN DALJŠE

Chicago, Ill. — Vodstvo tujkajšnjih publičnih šol je zadnji ponedeljek objavilo, da bo prihodnje šolsko leto 1940-41 šlo polnih 40 tednov. V letu 1933 se je namreč leto skrajšalo zaradi pomanjkanja skladov na 39 tednov. S to upostavitvijo enega tedna se bodo izdatki za plače učitelstva zvišali za okrog \$850,000. S tem podaljškom bodo božične počitnice za teden krajše.

Iz Jugoslavije

Podkumska vasica z vneto stremi po razmahu in napredku. — Nevaren požigalec pri Ljutomeru, ki je zažgal dvema posestnikoma, desetim pa poslal pismena sporočila, da bo tudi pri njih gorelo. — Drugo.

Lep napredek v Dobovcu

Dobovec, v decembru 1939. — Dobovčani smo poleg nove ceste do Trbovelj veseli tudi svojega zasebnega gospodinj-skega tečaja, ki odlično uspeva. V avgustu smo začeli, predsedstvo pripravljalnega odbora je sprejel organizator in duša tečaja, akademik Karel Trotošek, ki je prav tedaj na domačem posestvu v Trotonku preživljal svoj letni od-dih. Za podpredsednika smo izbrali šolsko upraviteljico Hedviko Juršičevo, tajniške posle je prevzel domači župnik, blagajniške pa kar sam župan Friderik Knez. Pri vpisovanju na začetku septembra se je prijavilo 20 gojenk. Z rednim delom smo pričeli sredi oktobra. Poleg predsedstva in župnika poučujejo v tečaju tri požrtvovalne gospodinj-ske učiteljice — praktikan-tinje, Vida Kosmova, Štefka Sedejeva in Nada Sunmijeva. Ko smo bili v stiski za prostor, je župnik tečaju kar celo župnišče stavil na razpolago, dobršno mero pa je prispeval tudi v živežu. Gasilci so posodili mize in klopi, tako da smo vsi Dobovčani brez razlike pomagali po svojih močeh.

Nekateri malodušneži so se bali, da bo ogenj polagoma pojemal, a so se v svojem črnogledju uštel. Število gojenk je v teku časa naraslo na 28 in pri marsikateri hiši so že kar mlade prevzele gospodinjstvo. Prepričani smo, da bo usoda kmečkega stanu takšna, kakršna bo kmečka mladina, ki bo nekoč prevzela naše domačije, in priznati moramo, da je naša mladina v odlični šoli.

Požari pri Ljutomeru

Ljutomer, 10. dec. — Dva večera sta bila v Norščinih požara. Zgorel je skedenj pri Zemljiču in takoj čez dva dni skoraj ob isti uri okoli pol osmih pa gospodarsko poslopje pri Vavpotičevih. Skoda je zelo velika. Ljudi je navdajal velik strah, kajti takoj po požaru je nekdo našel listek, na katerem so bile zabeležene še one žrtve, ki pridejo v bodoče v poštev. Teh je bilo okoli deset. Enake listke so našli tudi v Ključarovcih pri Sv. Križu in v Lokavcih. Vneti gasilci so rešili le to, kar so se mogli. Oba objekta sta bila namreč polna sena in slame. Ker so v bližini stanovanjska poslopja sosedov in tudi enaki skednji in kupice s slamo, je bila velika nevarnost, da pogori cela vas Noršinci. Da je bil ogenj podtaknjen, je kot na dlani Orožniki iz Ljutomera so za-devo vzeli resno v roke in se že na sledi, ako že niso našli požigalca. Vaščani so vsako noč na nogah ter stražijo, da

bi jim kdo ne zažgal hiš. Ker imajo nekatere vasi motorke na bencin, so prišle ob gašenju v veliko zadrego, ker jim je zmanjkalo bencina in je bilo gašenje nemogoče. Le domačini, ki še imajo staro gasilno brigadno, so mogli uspešno obvarovati vas pred večjo nesrečo.

Nepredvidnež

Ko se je 15 letni posestnikov sin in dijak Robert Cimperman iz Orle vasi pri Braslovcah vračal s postaje v St. Peter v Savinjski dolini proti domu, mu je neki brivski vanejec dal samokres. Cimperman je s samokresom tako nepredvidno ravnal, da se je samokres sprožil in Cimperman je moral v celjsko bolni-cnico.

Smrtna kosa

V Krajni pri Tišini v Prekmurju je umrla žena posestnika Franca Kouša, Mara, rojena Celec, nekakinja urednika "Novin." Umrla je na porodu. — V Ljubljani je umrl Otmar Pavlinič, višji carinski inšpektor star 50 let, nekdanji pazinski maturant. — V Ptujju je umrla Marija Lešnik.

Napad

Razbojniški napad po vzorcu mladinskih indjanerov, se je zgodil v gozdu med vasjo Čatež in Zapotok. Neznani razbojnik, srednja močne postave, je napadel 70 letnega Franca Šteblaja iz Zapotoka, občina Zelimlje. Ropar, ki je bil namazan s sajami, je posestniku vzel denarnico in pozlačeno verižico, nakar je odbrzel s kolesom naprej.

Kako je rasel Zagreb?

Pravijo, da je bilo v Zagrebu zgrajenih okoli 10.000 stavb brez stavbnega dovoljenja. V njih prebiva okoli 80.000 Zagrebčanov. Vrednost teh stavb se ceni na več kot pol milijarde dinarjev.

Zalosten konec mesarskega pomočnika

Mesarski pomočnik Avguštín Frelj iz Spodnje Sorice, je bil najden mrtev na postelji v svojem stanovanju, s prerezanim vratom, poleg nje-ga je pa ležal žepni nožič. Našel ga je Jakob Thaler iz Zgornje Sorice, pri katerem je Frelj dan poprej kupil svinjsko kožo. Kaj je Frelja gnalo do strašnega dejanja, ni znano. Fant je bil pri vseh jako priljubljen.

Slaba bratovska ljubezen

V mariborsko bolnico je bil pripeljan nezavesten posestnik Jurij Jug s Prihove, kateremu je mlajši brat v prepiru prebil lobanjo. Stanje ranjenca je nevarno, brata napadalca so prijeli orožniki.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ostanovljen leta 1891.

The first and the oldest Slovene Newspaper in America.

Established 1891. Published by: Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Edinost Publishing Co. 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Edinost Publishing Co. 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Subscription rates table for various durations and regions.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Dva važna dogodka

Takoj prve dni v tem novem letu 1940. imamo v Združenih državah zaznamovati dva važna dogodka, ki pomenita mnogo v našem javnem življenju.

Prvi dogodek je imenovanje naslednika velikemu in prvemu kardinalu zapada, pokojnemu nadškofu Georgu Mundeleinu.

Javnost je ugibala več mesecev kdo bo naslednik. In ko je prišla v svet vest, da je naslednik za to največjo in najbogatejšo katoliško nadškofijo v Združenih državah izbran v osebi prevzv. g. nadškofa Stritcha, je zavladao v vseh krogih veliko veselje.

Prevzv. nadškof Stritch je svojo sposobnost spretno dokazal, ko je škofoval v Toledo, Ohio, in zadnjih devet let v milwauski nadškofiji.

Pokojni veliki in prvi kardinal zapada nadškof Mundelein, je silno povzdignil chicaško nadškofijo. Obenem je pa bil velik pokojnik tudi velik demokrat.

Novi naslednik velikega pokojnika kardinala Mundeleina, prevzv. g. nadškof Stritch, je velik idejni somišljenik svojega velikega odličnega prednika.

Chicaška nadškofija se lahko šteje srečnim, da bo dobila za naslednika pokojnemu velikemu in prvemu kardinalu zapada tako večšega in odličnega nadpastirja.

Drugi važen dogodek teh prvih dni tega novega leta, je tudi imenovanje vrhovnim sodnikom na najvišjem sodišču v Washingtonu dosedanjega zveznega generalnega pravdnika in bivšega guvernerja Franka Murphya.

Z njegovim imenovanjem je zdaj večina sodnikov pri stolici najvišjega zveznega sodišča demokratska in še celo takega duha, ki veruje v filozofijo sedanje newdealerske administracije.

Mr. Frank Murphy je odličan katoliški lajik. Veruje v strogo socialno pravičnost. To je pokazal, ko je vladal kot guverner v državi Michigan in so bil v času njegovega guvernerjevanja na dnevnem redu težki časi.

in napetost srečno ublažil. Pokojni kardinal Mundelein je tedaj v nekem govoru izrazil, da je ta vrli mož lajiški škof.

Guvernerja Murphya so napadali zlasti republikanci in konservativci, da je radikalec in celo s komunistom so ga naganjali. Toda on je veroval preveč v socialno pravičnost, da bi se na to oziral.

Tak mož, ki ljubi in veruje v socialno pravičnost, kakor novi najvišji sodnik Murphy, gotovo ne bo napačno zastopal interesov delavcev in revežev, kadar bodo taka vprašanja prišla v razzoditev predenj pri najvišjem zveznem sodišču v deželi.

Z DALJNEGA ZAPADA SE OGLAŠAJO

St. Joseph Valley, Wash.

Danes ko pišem te vrstice, je ravno Novo leto. Današnji dan vsakdo, ki se sreča s svojimi prijatelji in znanci, jim z veseljem stisne roko in zakliče iz srca veselo, srečno Novo leto!

Božični prazniki so za nami. Imeli smo pri nas polnočnico in sicer v cerkvi Sv. Duha v Valley, tri milje od slovenske naselbine.

Božič smo imeli brez snega. V dnevih po Božiču je pa sneg pobelil okolico in do Novega leta dan, zjutraj, smo že imeli dež.

Božič smo imeli brez snega. V dnevih po Božiču je pa sneg pobelil okolico in do Novega leta dan, zjutraj, smo že imeli dež.

KAJ NOVEGA V DETROITU?

Detroit, Mich.

Zopet se oglašim v tem priljubljenem listu, da vam poročam, kako se imamo pri nas. Najprej poročam, da smo imeli tu prav lepo jesensko vreme vse tja do Božiča.

Zopet se oglašim v tem priljubljenem listu, da vam poročam, kako se imamo pri nas. Najprej poročam, da smo imeli tu prav lepo jesensko vreme vse tja do Božiča.

Poročevalec

SPOMINI S POTA

Fairmont City, Ill.

(Dalje.) Ko sem privozil s 54. ceste na 50. v Indiana, sem se kaj hitro pomikal proti Cincinnati, O. Mesto ima precej tovarn in tam je tudi precej Hrvatov, Poljakov, tudi Italijanov, Rusov in Madžarov.

Dogodki med Slovenci po Ameriki

Rt. Rev. J. J. Oman, kanonik, v Chicagi

Chicago, Ill. — V ponedeljek v jutro je obiskal naše uredništvo predsednik Baragove Zveze veleč. g. kanonik in župnik fare sv. Lovrenca J. J. Oman, iz Clevelanda, Ohio.

Podlegel

Cleveland, O. — Po dolgi in mučni bolezni je na svojem domu umrl tukaj dobro poznani rojak Joseph Besničar, v starosti 63 let.

Nov grob

Cleveland, O. — Po dolgi in mučni bolezni je tukaj preminul rojak Frank Valentič, vdovec, v starosti 54 let.

Poroča

Cleveland, O. — Zadržano sta se v cerkvi sv. Vida poročila Mr. Joseph Smole z Bonna Ave. in Miss Alice Kosmač, hčerka Mr. in Mrs. Louis Kosmač z Carl Ave.

Nov grob

Coverdale, Pa. — Nedavno je tukaj umrl rojak Filip Nuncič, v starosti 41 let. Doma je bil v Baču na Notranjskem in je prišel v Ameriko pred 19 leti.

zapuša sina, v starem kraju pa šest bratov. Pokopan je bil pretekli ponedeljek iz cerkve Marije Vnebovzete na Calvary pokopališče.

Slovenci v avto nezgodi

St. Paul, Minn. — Zadnji petek so peljali Mrs. Legan z Ely, Minn., ki se je lansko leto ponesrečila, ko je razneslo peč in jo tako poškodovalo, da so ji morali odrezati nogo.

Poroča

St. Mary's, Pa. — V soboto 30. decembra l. i. sta se tukaj poročila Joseph Močnik iz Clevelanda in Miss Pauline Shuster, hčerka Mr. in Mrs. Math Shuster iz St. Mary's, Pa.

Koncert

Brooklyn, N. Y. — V nedeljo 14. januarja se vrši v dvorani Slav Narodnega doma na 253 Irving Ave. v Brooklynu koncert, ki ga prirede tukajšnji najbolj popularni jugoslovanski radio pevci.

Poroča

Cleveland, O. — Zadržano sta se v cerkvi sv. Vida poročila Mr. Joseph Smole z Bonna Ave. in Miss Alice Kosmač, hčerka Mr. in Mrs. Louis Kosmač z Carl Ave.

Nov grob

Coverdale, Pa. — Nedavno je tukaj umrl rojak Filip Nuncič, v starosti 41 let. Doma je bil v Baču na Notranjskem in je prišel v Ameriko pred 19 leti.

Težko prizadet rojak

Diamondville, Wyo. — Velika nesreča je pretekli mesec zadela rojaka Franka Žagarja, ki mu je zgorela hiša z vso opremo in obleko vred. Njegova žena in dekla sta pa dobili hude opekline.

TARZAN IN OGENJ V THORU

Tarzan je imel prav, kajti ta temna luknja je živi skal, v katero se je iztekala voda. Je bila prava tarča za divjake, ki niso mogli zgrešiti svojega cilja.

"Jaz" je nadaljeval Tarzan, "bon vodil čoln naravnost proti temni luknji, kajti edino to je naša rešitev."

V neznauskem strahu, ki so ga divjaki občutili ob doslej neznanem gmenju orožja, ki je grozeče odmevalo od skalovja, so popustili solice, ki so brez škode popadale v vodo.

S hitrostjo ekspresnega brzovlaka, je čoln brzel skozi skalno odprtino v temo. Naši ponitki niso bili nič preveč navdušeni te divje vožnje v temni luknji in vsak čas, so si mislili, bodo zadel s čolmom v steno in se potopili. "Z Bogom, če se več ne vidimo!" je zaklical Perry k Janetki.

POZORI! Pregled na številke poleg naslova imena. Ako ti je narokljiva potekla obnovi jo in pomazaj listu!

GOVOR GOSP. BANA DR. MARKA NATLAČENA

NA IZSELJENSKI AKADEMIJI V LJUBLJANI

Ko smo pred tednom dni praznovali izseljensko nedeljo, se je vse naše časopisje s simpatijami spominjalo naših izseljencev in se več ali manj obširno bavilo z izseljenskim vprašanjem. Opravičeno bi mogel trditi, da je malo naših narodnih problemov, ki bi mu naša časopisna javnost posvetila toliko pozornosti, kakor je je bil ob tej priliki deležen naš izseljenski problem. Članki iz časopisja, ki so izseljensko vprašanje obravnavali iz tolikih vidikov, so vam še v svežem spominu in je zaradi tega naloga, ki mi je naložena, dosti težka, da me ne bi opravičeno zadel občutek, da nisem povedal nič takega, česar niste že čitali v tem ali onem časopisu.

Dovolite mi torej, da ta naš narodni problem obravnavam na kratko z neke posebne strani.

Brali smo med drugim tudi, da znaša število naših izseljencev, ki so razkropljeni po vseh kontinentih sveta, blizu 700.000. Za majhen narod, kakor smo Slovenci, je ta številka, čeprav je morda nekoliko pretirana, naravnost strašna. Pomisliti moramo namreč, da odhajajo v tujino sami mladi, zdravi in krepki ljudje, še polni življenja. Tako smo izgubili in še izgublamo ogromno delovno silo, ki dviga gospodarstvo in ustvarja blagostanje tujini, tujim narodom, mesto da bi te sile bogatile naše narodno gospodarstvo.

Velik del tistih, ki so se izselili za stalno, je izgubljen za naš narod; saj njihov rod komaj še ve, kje je tekla zibelka njihovim staršem; vzgaja se v tujem okolju, v tujem duhu, in v tujih šolah in množih življenjsko moč tujim narodom. Ni čudno, ako se je prebivalstvo na b i v š e m Kranjskem pomnožilo v zadnjih 120 letih samo za 40,56%, ko se je v istem času pomnožilo prebivalstvo Evrope za 140%. In da odpade v razdobju od 1921. do 1936. leta od celotnega prirastka prebivalstva v naši državi na Slovenijo samo 4,1%, dastviravo tvori prebivalstvo Slovenije 7,9% vsega jugoslovanskega prebivalstva, je tudi v veliki meri pripisovati dejstvu, da je tudi v teh letih bilo število naših izseljencev primeroma visoko.

Naravnost usodno za naš narod pa je, da se desetletja in desetletja za naše izseljenke nihče ni brigal. Tako so odšli tisoči in stotisoči naših sinov in hčera v tuj svet, kakor je pač slučaj nanesel, ne da bi prav vedeli, kam gredo in kakšna bo njihova usoda. Ako bi imeli mi Slovenci v dobi zadnjih 60 let sposobne ljudi, ki bi se res smotrno brigali za naše izseljenke in ki bi res smotrno usmerjali usodo naših izseljencev, tudi s stališča naše narodne celote, kakor se temu vprašanju posveča danes duša Rafaelove družbe, p. Kazimir Zakrajšek, ne bi bilo treba, da so se množice naših izseljencev, razdrobljene v neznatne drobce, razkropile po vseh krajih različnih kontinentov in se tako porazgubile in, odrezane od narodnega telesa, ohromele in narodno propadle. Danes bi lahko imeli po raznih državah in kontinentih strnjene slovenske kolonije, imeli bi lahko cvetoča mesta in bogate pokrajine, kjer bi prevladoval slovenski živelj, kjer ne bi bilo težko oskrbovati narasčajo naših izseljencev s slovenskimi šolami in z vsemi potrebnimi kulturnimi organizacijami in kjer bi se, v plemeniti tekmi s staro domovino, gradila slovenska kultura. Ohranili bi tako vsaj večji del izseljencev in njihova potomstva brez večjih težav narodu in domovini.

Toda preteklosti ne moremo več popravljati; prilike, ki smo jih zamudili, se več ne povrne-

jo. Svoj pogled rajše uprimo v bodočnost in skrbimo, da bo naše delo v tem oziru v bodoče smotrno in uspešnejše, kakor je bilo doslej. Poudaril sem že, da je naš narod majhen; med kulturnimi narodi je po številu eden najmanjših na svetu. A prav zato je za nas vsak ud našega narodnega telesa velike vrednosti in prav zaradi tega moramo gledati, da svojih ljudi ne izgublamo in da bo vsak član naše narodne družine v čim popolnejši meri izpolnil svojo dolžnost in svojo nalogo v naši narodni skupnosti, da bodo vse narodne sile, pravilno umerjene in tesno med seboj povezane, uspešno služile rasti in napredku naše narodne celote.

V razmerah, v katerih Slovenci živimo, je izseljevanje za nas gotovo zlo, čeprav je do neke mere to zlo potrebno. Čim pa smo prišli do tega spoznanja, moramo gledati in stremeti z vsemi silami za tem, da se to zlo, ako ga ni že mogoče popolnoma odpraviti, vsaj čim bolj omeji. Ako tega zla ne bomo v bodočnosti vsaj znatno omejili, bo naša številčna moč v naši skupni državi Jugoslaviji od leta do leta bolj padala, kar mora vsekakor kvarno vplivati tudi na našo politično, gospodarsko in kulturno pomembnost v skupnem državnem življenju.

Izseljevanje pa bomo mogli uspešno omejevati samo na ta način, da ustvarimo doma primerne življenjske pogoje, da bo prirastek našega naroda mogel dobiti na domači zemlji dovolj kruha. Naša zemlja slovenska je lepa, tako lepa, da se ji tujci, ki prihajajo k nam, divijo. Toda naša zemlja ni bogata in premočni so, ki morajo živeti kljub pridnemu delu v siromaštvu in pomanjkanju. In vendar pravilno, da bi moglo na tej naši zemlji ob pridnem in smotrnem delu živeti še mnogo več ljudi in boljše kakor žive danes. Z izvedbo regulacij naših voda, ki imajo mnogokje hudourniški značaj, bi bilo mogoče pridobiti mnogo nove plodne zemlje, ki bi se mogla pretvoriti v bogata žitna polja in sočne travnike. Ako potujete širom Slovenije, vidite, da so še danes ponekod zelo prostrani travniki, ki so zamocvirjeni in ki bi jih mogle delovne pridne roke osušiti in mnogokrat v neprevleklim trudom spremeniti v prvovrstne livade; drugod zopet vidite obsežne travnike, ki so prerasčeni in mahom in ki bi jih bilo mogoče s primeroma malim naporom bistveno izboljšati in na ta način doseči na njih dvojni ali trojni pridelek. Ako te vodi pot skozi našo vas, kako redko se ti ustavi oko na lepo urejenem vrtu! In vendar bi mogel primerno uredjen vrt zelo mnogo prispevati k prehrani našega kmeta, bajtarja in delavca. In cele obširne predele naše domovine lahko obhodiš, a ne najdeš količkaj dobro urejenega sadovnjaka, čeravno so morda v odlični meri dani vsi pogoji za uspešno sadjarjenje — in marsikaj bo pri nas lahko boljše kakor je danes in še mnogo več ljudi bo mogla naša zemlja prerediti.

Vem, da so naša kmetijska gospodarstva v veliki večini zelo majhna, tako da na njih ne morejo najti življenjske eksistence vsi sinovi in vse hčere. Zato pa treba v kraje, kjer so na razpolago delovne sile, ki se s samim obdelovanjem zemlje ne morejo preživljati, spraviti industrijo, ki naj odvišne delovne sile zaposli in jim da zaslužka in kru-

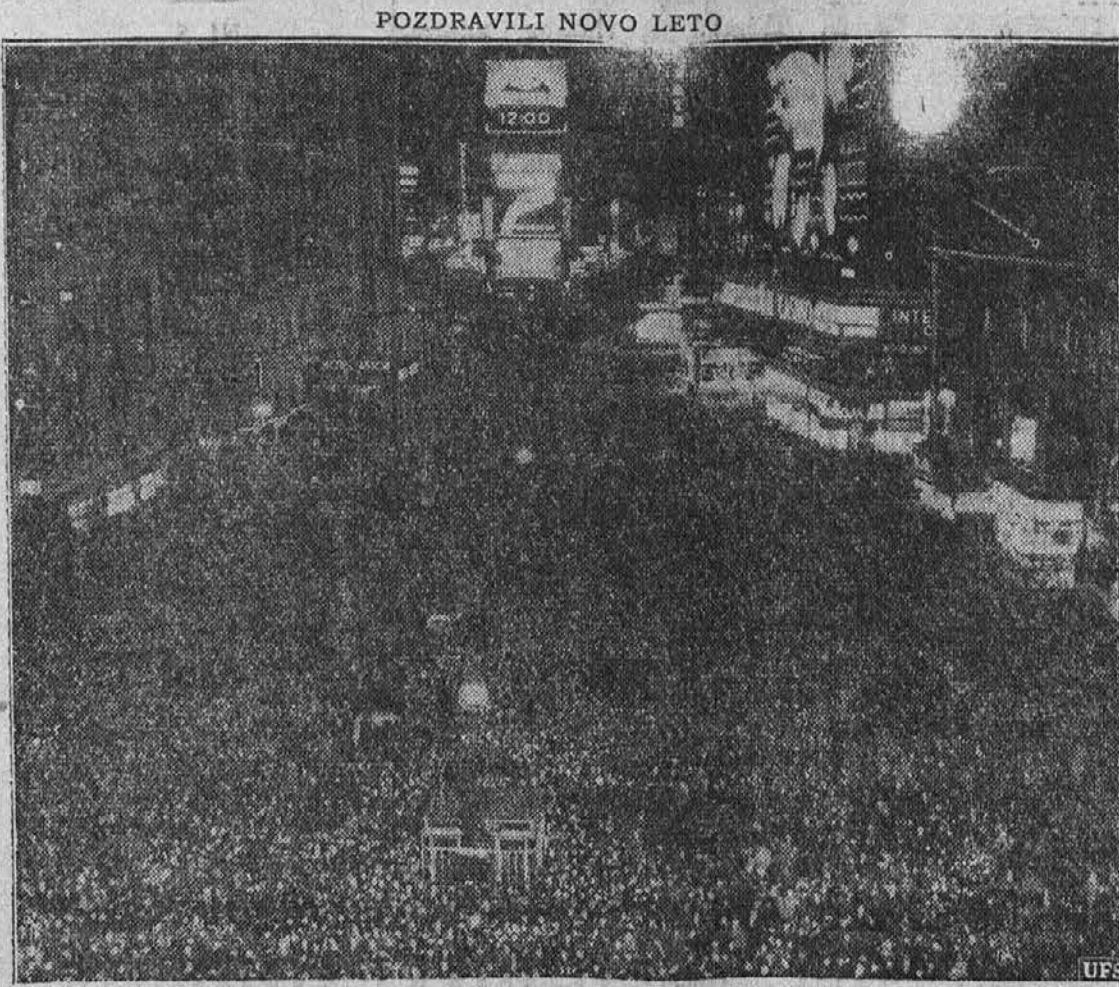
ha. Tako bo pomagano tudi kmetu, ki bo ostal na svoji zemlji in ki bo mogel svoje prideleke lažje in po boljši ceni spraviti v denar.

Vse to so naloge, ki se jim mora z vso vneto posvetiti javna uprava, ki naj potem načrtnega gospodarstva doseže splošno izboljšanje naših gospodarskih in socialnih razmer. Toda zakaj se vse to ni že doslej doseglo? Na to odgovorjam, da morajo pasti ovire, ki so nam doslej onemogočale naravni gospodarski razmah. Od širokih samouprav, ki se o njih danes toliko govori, upamo, da nam bodo šele prinesle možnost sprostitve vseh delovnih sil, ako bodo te samouprave deležne tudi primerne finančne samostojnosti.

Vzporredno z gospodarsko osnovo pa mora iti tudi prava narodna vzgoja naše mladine. Naša šola mora v srcih našega narodnega narasčajo vzgojiti trdno in močno narodno zavest, mora v mlada srca vcepti ljubezen do rodne zemlje in ljubezen do vsega, kar je naše, da bo

bodoči naš rod, četudi bi bil primoran iskati si zaslužka v tujini, ohranil v vsakih razmerah živo narodno zavest in da se bo v vsakem slučaju zavedal, da je član naše skupne narodne družine, za katero mora biti pripravljen, ako treba, vse žrtvovati.

Današnja akademija je posvečena misli, da tvorimo vsi Slovenci eno skupno narodno družino, da so torej tudi Slovenci in Slovenci, ki živijo razkropljeni po raznih tujih državah in kontinentih, po krvi naše sestre in bratje. Zbrali smo se tu, da v duhu obnovimo zavest tega svojega občestva. V duhu smo z njimi danes združeni, čeprav nas ločijo od njih državne meje in široka morja. Naj bi današnja akademija in vsakoletno praznovanje izseljenske nedelje pripomoglo čim več k temu, da bi bila zavest narodne skupnosti vedno živa v vseh srcih, ki po njih polje slovensku kri. V tem smislu naj velja danes moj in v vsah vedno pozdrav vsem Slovenkam in vsem Slovencem širom sveta!

Prizor na trgu Times Square v New Yorku na starega leta večer, ko se je tamkaj nagnetlo na tisoče in tisoče ljudi, da so z bučnim hrupom pozdravili prihod novega leta.

RAZNE ZANIMIVOSTI

ODKRILI NOVE SONČNE PEGE

Santa Clara, Cal. —Ravnatelj zvezdarne na tukajšnji univerzi se je zadnje nedelje izrazil, da so se dan prej opazile na soncu nove pege, ki so takega značaja, da so direktno presenetljive. Med drugim je glede njih nenavadno tudi to, da se nahajajo na severni polobli sonca, do čim so se vse dosedanje videlje le na južni polobli, in bile so tako velike, da so se mogle opazovati brez daljnogleda. Zaradi teh nenavadnih okolnosti, pravi profesor, se ne more napovedati, kak učinek bodo imele pege na zemljo. Dosedanje so imele navadno za posledico razburkano vreme in motnje pri radio-

JAROSLAVSKI O BREZBOŽNIŠKI PROPAGANDI

Vodja sovjetsko-ruskega brezbožniškega gibanja, Jaroslavski, se je nedavno vrnil s svojega razglednega potovanja po vzhodnopoljskih pokrajinah. V nekem javnem glasilu moskovskih brezbožnikov je navedel med drugim zlasti tole: Da je obiskal poljska mesta in je dognal, da so brezbožniški propagatorji v nekaj tednih dosegli velike uspehe. Da so v vseh večjih mestih v Ukrajini in v beloruskih mestih zaprli cerkve in židovske sinagoge. Povsod so razobešeni znaki kladivo in srp, kar priča o velikih Stalinovi zmagi. Zvonjenje

DREVO, KI NE GORI

Raziskovalec Gordon Spinnwall se je nedavno vrnil s svojih potovanj ob rekah Amazona in Orinocco v Rio de Janeiro. Njegovo najvažnejše odkritje s teh bogatih pokrajin je — nezgorljivo drevo, ki ga je našel na svojih potovanjih. Prinesel je s seboj tudi več vej drevesa in je delal z njim poskuse pred člani znanstvene akademije v Rio de Janeiro. V navadnem ognju veje niso zgorele, ogenj se jih ni prijel. Znanstveniki domnevajo, da ima drevo v

zvonov je umolknilo, duhovščine ni videti več po cestah. Bivše poljske pokrajine bodo kaj kmalu popolnoma brezbožniške. Voditelji brezbožniške zamisli so se v letih svojega boja utrdili. Nič več ne poznajo napačnega sočutja in slabotne miline. Izkušnje več let trajajočega boja zoper vero v sovjetski uniji so jim v vzhodni Poljski v

IZUMI PROTI MAGNETIČNIM MINAM

Reuterjeva agentura poroča, da so Francozi rešili tudi vprašanje magnetičnih min po novem postopku. Z novo novo pripravo je mogoče te mine potegniti na površino, kakor se je to doslej dogajalo z drugimi minami, ki so jih iskali. Izumili so nadalje stroj, ki vpliva na mine pod površino tako, da se morajo mine razpočiti, ne da bi napravile kakšno škodo.

ČISTE KOVINE

Mnoge izmed kovin skušajo dobiti kemiki v najčistejši obliki, tako da so nekatere dosegle že neverjetno stopnjo čistosti. Tako so pridobili svinec, ki nima primesane niti tisočinke drugih snovi. Pri tem so opazovali nekaj posebnega: čim čistejša je namreč kovina, tem lažje se kviri. Zdi se, kakor da so baš primesi potrebne, da obvarujejo kovino zunanjih vplivov.

DOBER ZASLUŽEK

Ko je bil Aleksander Dumas v Berlinu in je obiskal predstavo Schillerjevih "Razbojnikov," se je pred gledališčem zbrala velika množica. Skozi izhod za umetnike se je Dumas odtegnil svojim častilcem. Zvečer je prišel v hotelu v njegovo sobo natak in prosil tujega gospoda, naj se vpiše v knjigo za goste. "Ali ste bili v gledališču, gospod?" je vprašal natak. "Da," je odgovoril Dumas. "Ali ste videli Dumas?" — "Da." — "O, to ste bili srečni, gospod! Ze dolgo sanjam o tem, da bi videl Dumas," je vzdihnil natak. — "Dal vam bom priliko," je odgovoril pisatelj. "Res? je vprašal natak. "Res," je potrdil Dumas.

Med tem je pisatelj zapisal svoje ime v knjigo in ko ga je natak prebral, je bil sprva ves iz sebe. Potem si je pa izmislil nekaj sijajnega. Pred hotelom se je bila zbrala spet množica in za celo no epeta tolarja na osebo je natakar poedince spuščal v hotel, da so lahko skozi ključavnico pogledali, kako se je pisatelj odpravil spat.

Frieditve, ki so oglašane v "Am. Slovincu" so vedno uspešne.

Vse uradne obveznosti opravijo uradniki zelo hitro. Prijazno se nasmehlja stari carinik, ki je kot mornar objadral ves svet. . . Do mesta imamo še osemnajst kilometrov. Otroci, ki so se s kolesi pripeljali iz mesta, da bi videli, kako bo pristal aeroplan, nam mahajo z rokami in se smejejo. Kmetje na vozovih, ki jih srečavamo na potu, nas prijateljsko pozdravljajo. Pred hišami, nad katerimi plapolata državna finska zastava, sedijo ljudje in se razgovarjajo. V ozračju čutimo mir in tovarišstvo. Prav nič se ne čudimo, saj smo na Finskem, kjer so samo ljubezni, dobri in uslužni ljudje. Kako prijetno se človek počuti v takem ozračju, ko pride iz razburkane Srednje Evrope. — V Helsinkih imajo nove hiše,

široka okna, vedno okrašena s cvetjem. Ena hiša je podobna drugi. Povsod vidimo čistost, red in blagostanje. Nikdo ne bi mislil, da živi v Helsinkih samo kakih dvesto tisoč ljudi, kajti kraj napravlja vtis milijonskega mesta.

Ulice so široke in po njih se izprehajajo plavalni fantje in dekleta z očmi, ki imajo barvo Severnega morja. V pristanišču, ki je sredi mesta, tuli stroj, ki izklada blago z ladij. Mladina igra v parkih žogo, starejši pa pazljivo gledajo tekmovanje.

Na tisoče najlepših in najrazličnejših avtomobilov je na prostori, ki so določeni za parkiranje. Pred restavracijami in slaščičarnami — vrste avtomobilov. Hoteli vedno polni. Niti v štirinajstem nadstropju "Torny-hotela" nisem dobil sobe. In v razkošni "ribiški gostilnici" nisem dobil praznega stola. Povsod se čuti blagostanje in bogastvo. Vsakdo, tudi navaden delavec, ima v svojem stanovanju kopalnico in električno ogrevalnišče. Vsaka hiša ima telefon, kvalificirani delavci pa dostikrat avtomobil, ali motocikel s prikolico. Toda vse to bogastvo ni izpremenilo ljudi. Ljudje so enostavni, dobri in priprosti. Ostali so takšni, kakor so bili njihovi predniki, ki so se tod naselili.

Vedno sem zadovoljen, kadar pridem na Finsko. Mirnost, ki jo čutim okoli sebe, me osrečuje. Grem v brivnico in se brez skrbi prepustim gospodični, ki me obrije. Nato grem v finsko kopalnico. V vroči sopari težko diham in planem v hladen bazen, nato mi pa maserka s svojimi čvrstimi rokami pregnete mišice do kosti.

(Koniec prih.)

Predstavite v a š i m prijateljem "Amer. Slovincu" in jim ga priporočite, da so nanj naroče!

DENARNE POŠILJATVE

se v Jugoslaviji in Italiji doslej še redno dostavljajo prejemnikom. So pa tu in tam mogoče kake zamude radi počasnejših zvez preko morja radi vojne v Evropi. Včeraj so bile naše cene:

JUGOSLOVANSKI DINARJI:

Za \$ 2.40.....	100 Din
Za \$ 4.60.....	200 Din
Za \$ 6.70.....	300 Din
Za \$ 8.80.....	400 Din
Za \$ 10.50.....	500 Din
Za \$ 20.50.....	1000 Din
Za \$ 40.00.....	2000 Din

ITALIJANSKI LIRE:

Za \$ 3.05.....	50 Lir
Za \$ 5.90.....	100 Lir
Za \$ 11.50.....	200 Lir
Za \$ 17.00.....	300 Lir
Za \$ 28.00.....	500 Lir
Za \$ 55.00.....	1000 Lir
Za \$ 108.00.....	2000 Lir

Vse pošiljate naslovite na:

JOHN JERICH
1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

NE BO TI V ŠKODO — ČE ZVEŠ!

FINSKA — DEŽELA GOZOV, JEZER, SVETOVNIH REKORDERJEV IN ... BREZ ZLOČINCEV

Središče vsega mednarodnega zanimanja je v današnjih razburkanih dneh mala Finska.

O tej deželi gozdov, jezer in športnikov, o deželi, kjer zločincev skoro ne poznajo, piše poljski časnikar Josip Racziminski naslednje:

Skozi okno aeroplana gledam ognjeni odsev sončnega zahoda. Pod menoj je mala Estonska raztegnjena kot kak jezik. Na desno, v megli, kjer umira dan, leži Leningrad in morsko oporišče Kronstadt. Ze smo nad morjem. Finski zaliv, ki loči Estonsko od Finske, je širok približno 80 kilometrov. "Skok" z aeroplanom iz aerodroma Talin v Helsinki ne traja niti trideset minut. Svoje dni je pozimi za to pot v zamrznjenem morju rabil ledolomilec več kot devet ur.

Rdečkasta svetloba zahajajočega sonca se odbija na oknih hiš v Helsinkih. Niti v eni hiši ne gori električna luč in neosvetljene so tudi vse ulice v Helsinkih. Samo napis svetlobnih reklam se svetijo v prosojni večer. Čeprav se že bližajo svetle polarne noči h koncu, je današnji večer v avgustu še vedno svetel. V juniju in juliju na Finskem sploh ne potrebujejo elektrike. Ob desetih zvečer je na ulicah tako svetlo, da berejo ljudje lahko časopise.

Toda sedaj že čutimo, da se približuje jesen. Drevje, ki obkroža aerodrom zgrajen na kameniti ravnici, postaja že rumenkasto. To je prvi znak bližnje jeseni, ko se bodo finski gozdovi izpremenili v zlato in purpur. Aeroplan pristaja na aerodromu. Nekdo nam maha z roko in nas prijateljsko pozdravlja. V Helsinkih smo. Helsinki je mesto, ki ni lepo, čeprav je državna prestolnica; toda bogato je.

Vse uradne obveznosti opravijo uradniki zelo hitro. Prijazno se nasmehlja stari carinik, ki je kot mornar objadral ves svet. . . Do mesta imamo še osemnajst kilometrov. Otroci, ki so se s kolesi pripeljali iz mesta, da bi videli, kako bo pristal aeroplan, nam mahajo z rokami in se smejejo. Kmetje na vozovih, ki jih srečavamo na potu, nas prijateljsko pozdravljajo. Pred hišami, nad katerimi plapolata državna finska zastava, sedijo ljudje in se razgovarjajo. V ozračju čutimo mir in tovarišstvo. Prav nič se ne čudimo, saj smo na Finskem, kjer so samo ljubezni, dobri in uslužni ljudje. Kako prijetno se človek počuti v takem ozračju, ko pride iz razburkane Srednje Evrope. — V Helsinkih imajo nove hiše,

POSUŠAJTE
vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji.

Jacob Gerend Furniture Co.

Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.

704-706 North 8th Street, Sheboygan, Wis.
Telefon: 85 — Res. 4080-W

ZA OBNOVITEV VAŠE ZAVAROVALNINE

proti ognju, tornadu in avto nesgode, kakor tudi, kadar potrebujete notarska dela, pokličite me po telefonu: KENMORE 2473-R ali se pa zglaste pri:

JOHN PRISEL
15908 Parkgrove Avenue
CLEVELAND OHIO
ZASTOPNIK "AMERIKANSKEGA SLOVENCIA" IN PRODAJALEC HIŠ.

Ukrajina joče

ALEKSIJ
PELIPENKO

Pri zadnjih župnikovih besedah je začelo mnogo vernikov jokati in vzdihovati. Vsa cerkev je bila ginjena in globoko potrta. Čekisti so bili stisnjeni med ljudmi in so se tresli, strah jih je skoraj ohromel. Toda župnik Nikander je nadaljeval, potem ko si je malo oddahnil in končal je pridigo z zadnjimi močmi:

"Prosim vas, moji ljubi, da me ne brinite, ne storite ničesa zaradi mene proti oblasti, ker me itak ne boste rešili. S tem si boste nakopali jezo močnejšega. Če bi se vam posrečilo, da bi me skrili, bi vso vas porušili. Izročil se bom zopet v roke svojih sovražnikov. Naj store z menoj kar hočejo.

Bodite zahvaljeni, pristrčno zahvaljeni, da ste skrbeli za mojo ženo. Kmalu jo bom videl. Če sem komu med vami storil krivico, ga prosim odpuščanja. Najbolj vas pa prosim, da mi odpustite največji preth, da vas nisem dovolj učil ljubiti domovino in jo braniti pred sovražniki.

V imenu Vsemogočnega, ki sem mu služil vse življenje, vas blagoslavljam. Ukajujem vam, da izpolnujete njegove zapovedi, predvsem zapoved ljubezni do staršev in do domovine. Ljubite Ukrajino! Vsemogočni naj vas blagoslovi in naj vam da moči, preživeti čas stiske in tako premagati svoje sovražnike. Bodite zvesti domovini, bodite zvesti svoji Cerkvi, bodite pokorni svojim staršem! Zato vas bo bog blagoslovil in vam in vašim otrokom odaljšal življenje! Amen . . ."

Štefan Komar

Ko je župnik Nikander v cerkvi pridigoval, je stal pred ljudmi blizu oltarja repak dvaindvajsetletni fant po imenu Štefan Komar.

Štefan Komar je dovršil v Oblidnu višjo ljudsko šolo in obiskoval učiteljske v šoli. Bil je tam eno leto. Potem so prišli komunisti in zaprli vse šole. Učitelji so se razkropili po vaseh in prosjčili za kruh, da ne bi od gladi umrli.

Komar je bil zelo nadarjen dečko in se je hotel učiti. To pa je preprečila ruska zasedba Ukrajine. Ostal je v Volovodivki in prebral vse knjige, ki jih je dobil v roke. Župnik Nikander mu je rad dovolil uporabo okrožne duhovniške knjižnice in Komar si je tu izposojeval knjige, katere je potem doma bral.

Po naravi je bil zelo živ fant. Če je bil sam je bil zelo resen in je veliko premišljeval, v družbi pa ni bilo bolj veselega in navihanega. Znal je govoriti, ganiti svoje poslušalce in nanje vplivati. Za seboj je imel vso volovodivsko mladino, njegova beseda je bila vedno zadnja, najboljša in nepreklicna.

Za politične zadeve se ni dosti brgal, toda čez vse je ljubil svojo domovino Ukrajino in bil zelo potrpečljiv, da je ukrajinsko ljudstvo imelo tako malo ponosa.

Bil je pri slehernem bogoslužju v cerkvi, stal je spredaj v duhovnikovi bližini. Tudi ta dan, na praznik je stal na običajnem mestu. Poslušal je pridigo župnika Nikandra in ni preslišal niti besedice, ko je govoril župnik o ljubezni do domovine in ruskih zverinstvih, se je Komar pričel tresti. Ni mogel več mirno stati. Ko je stopal župnik Nikander po oltarnih stopnicah, je Komar stopil do njega, pripognil

koleno in tiho rekel:

"Blagoslovite me, oče!"

Župnik Nikander ga je blagoslovil, ne da bi ga vprašal po vzroku, ker je bil zelo utrujen. Štefana Komarja je župnik blagoslovil in Komar je zapustil cerkev.

Še enkrat se je ozrl. Videl je, kako slači župnik Nikander cerkvena oblačila in stopa skozi zadnja vrata iz cerkve, da bi se predal tam stoječi straži Čeke. Ko so kmetje to videli, so mu zastavili pot:

"Ne storite tega, očka," so ga prosili. Ostanite pri nas in ne pojdite s temi morilci."

Odklonil je. "Pustite me, da grem z njimi, otroci, sicer vas bodo grozno kaznovali."

Toda kmetje so čekiste odrinili, dvignili so starčka na ramena in ga odnesli v župnišče.

Kričanje je napolnilo cerkev in župnišče, kmetje so ogrožali čekiste, ki so se prerekali z rdečimi vojaki. Bila je velika zmešnjava. Komisar je stal razburjen na gričku in kričal kmetom, da bo razrušil vas, če se ne bodo razšli. Toda nihče ga ni poslušal, niti vojaki ne.

Komar je videl, kako se je sem in tja splazil kak rdeči vojak in izginil med hišami. Ostalo je dosti orožja pobeglih vojakov. Komisar je tekal sem in tja, da bi zopet zbral svoje vojake.

Strojnice na gričku so bile brez varstva. Komar se je ozrl okoli, vtaknil prste v usta in močno zažvižgal. Takoj je bilo nekaj tovarišev okoli njega.

"Urno," jim je zaklical, pograbitve strojnice, vzemite tudi strelivo in vse orožje, kar ga dobite. Nesite vse v gozd."

Hitro so orožje odnesli.

Tedaj je prišel tudi okrajni komisar z nekaj vojaki in miličniki, ki so mu le oklevajoče sledili.

Na cerkvenem trgu se je nabralo že mnogo ljudi in množica je valovila pred župniščem kot čebelni panj, kamor so odnesli župnika Nikandra. Čekin avtomobil je stal ob strani obkoljen od množice. Vedno več ljudi je prihajalo iz cerkve. Med temnimi ženskimi nošami in belimi srajcami kmetov, so se pojavili usnjeni jopiči čekistov, ki so se šele sedaj rešili iz cerkve. Komisar je zagledal častnika Čeke in mu zaklical:

"Tovariš častnik, pridite s svojimi ljudmi! Strojnice so mi ukradli."

Preklinjajoč je čekist stopal vrh griča. "Kje je prekleti kmečki pop?" je vprašal.

"Nesli so ga v župnišče, ne bodo ga izročili, temveč ga bodo še kam odnesli," je odgovoril komisar. — Toda telefoniral sem v Lipovec po ojačenje. Tam je konjenica, čakati moramo da pridejo!"

"Pošljite jim nasproti konjenika," je ukazal častnik Čeke, da pohite. Postavil bom straže za trgov in župniščem, da nam ta pes ne uide."

V župnišču je sedel Nikander za mizo. Cerkvni sestri sta mu pripravili najboljši jedi, ki so jih le mogle. Cerkvni starešina in nekaj kmetov je stalo okoli njega. Toda župnik Nikander ni dosti govoril, le premišljeval je: kako se bo to razvijalo? Kako se bo to končalo?

(Dalje prih.)

ANEKDOTA

Händel je, kakor znano, svoje opere dirigiral kar med orkestrom, pri tem pa je tako mojstrsko igral na harfo, da se občinstvo za dogodke na odru ni skoro nič zanimalo. To je silno jezilo nekega ošabnega tenorista. Zagrožil je, da bo pri prvi priliki skočil enostavno z odra na harfo. "To ni napačno," je menil Händel. "Prosim Vas samo, da mi svoj skok pravočasno sporočite, da ga bom lahko oznanil v časopisju. Prepričan sem, da boste s tem več zanimanja zbudili in tudi več zaslužili kakor s svojim petjem."

DOŽIVLJAJ V RAZVALINAH STAREGA GRADU

Rumunski listi poročajo o grozotnem doživljaju, ki so ga imeli trije možje v prastari grajski razvalini Hobayu

nedaleč od Sibinja na Sedmograškem.

Stara legenda pripoveduje, da je v tej razvalini zakopan velik zaklad, ki prinaša smrt vsakomur, ki bi ga hotel dvigniti. V eni zadnjih noči so se odpravili trije prehlvalci iz kraja Hobaya na pot, da bi ta zaklad poiskali. Ko so v nekem podzemeljskem prostoru izkopali že tri metre globoko jamo, se je neka stena nenadno zrušila in enega izmed mož popolnoma zasužila, ostala dva pa napol. Z velikim naporom jima je uspelo, da sta se rešila. Ko sta dospela v vas se je pokazalo, da je eden izmed njiju od strahu izgubil govor, drugi pa je znozel. Oblasti so uvedle preiskavo.

Oglasi v Amerikanskem Slovcu imajo vedno uspeh

Zanimivi romani

katere je spisal

Karl May

Vas povedejo s svojimi pripovedovanji okrog sveta. — V njegovih romanih srečujete vse razne ljudi. Z romanom potujete skozi črno Afriko, skozi divje kraje Indije, skozi ameriške pokrajine, kjer srečujete življenje Indijancev. Naša Knjigarna ima v prodaji 14 njegovih interesantnih romanov, ki so:

BELA REKA (4 knjige) s slikami 624 strani. Vsebine: — Dvojnik. — Pred vojnim sodiščem. — Ob Uruguaju. — Črez mejo. Cena 4 knjigam \$1.50

DOLINA SMRTI (4 knjige) s slikami 630 strani. Vsebine: — Miss Alma. — Derviš. — Spletke in zanke. — Pekel. Cena vsem 4 knjigam \$1.50

IZ BAGADA V ŠTAMBUL (4 knjige) s slikami 627 strani. Vsebine: — Smrt Mohamed Emina. — Karavana smrti. — Na begu v Evropo. Družba En Nasr. Cena vsem 4 knjigam \$1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM (4 knjige) s slikami 598 strani. Vsebine: — Jezero smrti. — Moj roman ob Nilu. — Kako sem v Meko romal. — Pri Šamarih. — Med jezidi. Cena vsem 4 knjigam \$1.50

PO DEŽELI ŠKIPETARJEV (4 knjige) s slikami 577 strani. Vsebine: — Brata Aladžija. — Koča v soteski. — Miridit. — Ob Vardarju. Cena vsem 4 knjigam \$1.50

PO DIVJEM KURDISTANU (4 knjige) s slikami 594 strani. Vsebine: — Amadija. — Beg iz ječe. — Krona sveta. — Med dvema ognjema. Cena vsem 4 knjigam \$1.50

SATAN IN IŠKARIJOT (12 knjig) s slikami 1704 strani. Vsebine: — Izseljenci. — Yuma Šetar. — Na sledu. — Nevarnosti nasproti. — Almaden. — V treh delih sveta. — Izdajalec. — Na lovu. — Spet na divjem zapadu. — Pueblo. — Rešeni milijoni. — Dedič. Cena vsem 12 knjigam \$3.50

SOBOLJAR IN KOZAK (4 knjige) s slikami 592 strani. Vsebine: — Kozak številka deset. — Na sledu. — Ob Bajkalskem jezeru. — Donov. Vse 4 knjige \$1.50

SUŽNJI (12 knjig) s slikami 1885 strani. Vsebine: — V Kairu. — Konji in ljudje v svetu. — V grobnici in po puščavi. — Bele sužnje. — V levjem brlogu. — Jezero krokodilov. — Abu Hamsa Mija. — Ob ravniku. — Zadnji lov na sužnje. — Ljubite svoje sovražnike. — Na serbah. — Ugnan. Vseh 12 knjig \$3.50

V CARDILLERAH (4 knjige) s slikami 625 strani. Vsebine: — Gran Chaco. — Puščavnik. — Lov na Sendadora. — Božja sodba. Vse 4 knjige \$1.50

V GORAH BALKANA (4 knjige) 576 strani s slikami. Vsebine: — Kováč Šimen. — Zaroka z zaprekami. — V golobnjaku. — Mohamedanski svetnik. Vse 4 knjige \$1.50

WINNETOU (12 knjig) s 1753 stranmi s slikami. Vsebine: — Prvikrat na divjem zapadu. — Za življenje. — Njo-Ci, lepa Indijanka. — Prokletstvo zlata. — Za detektiva. — Med Komančih in Apačih. — Na nevarnih potih. — Winnetou roman. — Sans Ear. — Pri Komančih. — Winnetou smrt. — Winnetoua oporoka. Vseh 12 knjig \$3.50

ZAKLAD V SREBRNEM JEZERU (4 knjige) 624 strani s slikami. Vsebine: — Med drvarji divjega zapada. — Na Butlerjevi farmi. — Dvoboj za življenje. — Potopljeni zakladi. Vse štiri knjige \$1.50

ŽUTI (4 knjige) s slikami 597 strani. Vsebine: — Boj z medvedom. — Jama draguljev. — Končno. — Rih in njegova poslednja pot. Vse štiri knjige \$1.50

Vsi ti zgoraj navedeni romani se naročajo skupno z vsemi zvezki ali knjigami, ki so navedeni pri zgorajšnjih cenah. Za posamezne zvezke, kateregakoli romana je cena 45c. Zato se priporoča, da vsak naroči vse zvezke vsakega romana, ker na ta način pridejo zvezki ceneje, kakor pa če bi jih posamez naročali. Z vsakim naročilom je poslani potrebni znesek. Po C. O. D. knjig ne pošiljamo, razven če naročnik želi, da se mu pristojbina za C. O. D. njemu zaračuna. Naročila naslovite na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Rd. Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunk

V mojih očeh je sedanja Rusija prav satanska, žal, da je. Gledam pa njo še iz drugih vidikov. Ves svet kriči zoper njo radi napada na malo Finsko. Če jaz katero rečem in ne preklinjam vse vprek, jih dobim po grbi. Ako je napad, ga nihče ne bo zagovarjal, malo drugače pa se roba zasučeta, da je zdaj toliko krika radi napada pri Rusiji, ko so bili prej še vse hujski napadi, pa ni bilo krika. In še eno je pri Rusiji. Na sodni stol je sedla gospoda pri ligi narodov in obsojila, kakor ne poprej, ko je slo za druge. Celotni ameriški list zmaya z glavno in A. P. Feature Service to prinaša. Pravi Dewitt MacKenzie: "The situation is unique in history. Never before has punishment of this sort been attempted." Svet toraj kaj takega še ni videl.

Pa ne gre samole za to zgodovinsko edinstveno obsojbo. Isti pisatelj meni: "The only other action approaching it was in 1935 when the League applied financial and economic sanctions against Italy for invasion of Ethiopia. Russia by the way, supported this move vigorously. Those sanctions, however, were calculated to cut Signor Mussolini off from supplies necessary to the prosecution of his conquest. In the present case the League proposes aid for one country to help it wage war against invasion.

Then, too, judging from suggestions in diplomatic quarters in Geneva, an international force may be formed to help the Finns from foreign troops now in the inactive allied armies. Should that be done it would be another innovation. There have been foreign legions before, but never a world army created under such auspices to help one nation fight another. Finland already has been getting some airplanes and supplies from Britain and Italy. Immediately the League council had made its decision. England and France announced that they would give the Finns all the aid in their power.

TRAGEDY AND FARCE
There is something exceedingly farcical about the League of Nations trial of Russia on the aggressor charge. Not that Russia isn't an aggressor — an unjustifiable, ruthless one; — not that Finland isn't justified in bringing her case before the League of Nations, but the farce lies in the evident readiness of England and France, especially, to expel Russia "because she is an aggressor member, attacking a small fellow-member of the league."

Why didn't they bring to trial and expel Italy when she was doing exactly the same thing to Ethiopia, which appealed in vain to the league? To thus threaten Mussolini or even to impose sanctions against Italy would have been to hurt England and France; so they let Ethiopia be wiped out. And we have a feeling that Finland's plea would be treated in the same manner were saving Finland not necessary to save the big powers, too.

Today we have China refusing to vote for Russia's expulsion, and she openly states her reason as a selfish one: because Russia is still aiding the Chinese against another former league aggressor — Japan.

The moral duplicity and national selfishness practiced by the big and powerful members of the League of Nations has been responsible for nullifying the real purposes of this agency that, honestly administered, might have prevented the sorry state of the world today. To see them resorting to it now, hoping to save their own necks, is both farcical and tragic. — Grand Junction Sentinel.

Ker menda ne bodo vsi Slovani izginili raz obličja zemlje in se bo še kaj pisalo pozneje, naj se ohrani tudi za slovensko javnost ta prav svetovna farsa, ko ne gre toliko za komunistično Rusijo, pač pa za slovensko Rusijo, ki se je pregrešila. In pri vsi farsii je značilno tudi, da se celo od te ameriške strani prizna, da uganjajo farsa le, ker gre drugim za vratove — "hoping to save their own necks."

Nesebičnih ljudi je malo na svetu, ampak lahko bi bilo malo manj hinavskih, in to velja pred vsem tudi za narodne in prav velike narode. Za kakega Slovana ali slovensko pleme so le, kadar vidijo pri Slovani in slovenskem pleмену lasten dobiček, in če kak Slovan ali pleme kaj zažreši, udarijo po njem z vso silo, pri drugih pa pri isti krivdi zatisejajo oči.

Tudi pri farsii lige narodov velja: Slovani skupaj, če je mogoče, ako pa ni mogoče, je najbolje, da poberejo šila in kopita. Čehi se bodo v Londonu namazali, in Poljaki v Parizu.

"Amerikanski Slovenec" in "Novi Svet" sta lista, brez katerih bi ne smela biti nobena slovenska družina!

Listen to and Advertise over
PALANDECH'S YUGOSLAV RADIO
Rock Songs and Music
Tamburitza Orchestra
Station WWAE, Every Sunday 1 to 2
536 S. Clark St., Chicago — Har. 3006

NAROČNIKOM PRATIK NAZANJAMO
da Družinska Pratika je nam za letos vsa pošla in z isto nam ni več mogoče postreči. Imamo še par Blasnikovih Pratik, ki bodo tudi v kratkem pošle.
Onim naročnikom, ki so že pred tedni naročili Presmarico "BARČICO" javljamo, da pošiljatev iste še ni dospela. Vzrok so zapletljivi v Evropi. Pričakujemo, da dospe vsak čas in kakor hitro jo prejmemo, prav tako hitro jo bomo poslali vsem, ki so jo naročili. Toliko glede "Barčice."
— Brošuric o komunizmu, katere smo oglašili zadnje tedne tri za 25c. sporočamo, da je ena izmed njih že pošla, to je brušura "Vas v boljševiski Rusiji." — Na roki pa imamo še par brošur: "Boljševizem in delavstvo" stane 10c.
in
"Komunizem in družina" stane 10c.
Knjigarna Amer. Slovenec

Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE

DR. JOHN J. SMETANA

OPTOMETRIST
1831 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.